

МД 48

Методолошки документ

ISSN 1840-1090

КРАТКО УПУТСТВО ЗА КОРИСНИКЕ СТАТИСТИКА РОБНЕ РАЗМЈЕНЕ БиХ С ИНОСТРАНСТВОМ

Босна и Херцеговина

BHAS

Агенција за статистику
Босне и Херцеговине

Сарајево 2017.

Издаје: Агенција за статистику Босне и Херцеговине,
Зелених беретки 26, 71000 Сарајево,
Босна и Херцеговина
Телефон: +387 33 91 19 11; Телефакс: +387 33 22 06 22
Електронска пошта: bhas@bhas.gov.ba; Интернет страница: www.bhas.gov.ba

Одговара: мр Велимир Јукић, директор

Податке припремио: Горан Слатиншек

Лектура: Сњежана Бадњар

Техничка припрема: Лејла Ракић Бекић

САДРЖАЈ

1. УВОД	4
1.1. Циљ упутства.....	4
1.2. Значај статистике робне размјене с иностранством.....	4
2. ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ОКВИР И ПРАВНА РЕГУЛАТИВА	4
2.1. Институционални оквир.....	4
2.2. Правна регулатива.....	4
3. ПРИКУПЉАЊЕ ПОДАТАКА И ОБУХВАТ	5
3.1. Извор података.....	5
3.2. Јединица посматрања.....	5
3.3. Статистичко подручје.....	5
3.4. Референтни период.....	5
3.5. Трговински систем.....	6
3.6. Обухват трансакција.....	6
3.7. Класификације.....	7
4. ПРОИЗВОДЊА ПОДАТАКА	7
4.1. Расположиви статистички подаци.....	7
4.1.1. Земља партнер.....	8
4.1.2. Производ.....	8
4.1.3. Вриједност извоза/увоза.....	8
4.1.4. Јединица мјере.....	9
4.1.5. Статистичка процедура.....	10
4.1.6. Врста трансакције.....	10
4.1.7. Повластица.....	11
4.1.8. Подаци о транспорту.....	11
4.2. Ревизија података.....	11
5. КВАЛИТЕТ ПОДАТАКА	12
5.1. Тачност података.....	12
5.2. Упоредивост података.....	12
6. ДИСЕМИНАЦИЈА ПОДАТАКА	13
6.1. Корисници података.....	13
6.2. Публикације.....	13
6.3. Повјерљивост података.....	14
СКРАЋЕНИЦЕ	15

1. УВОД

1.1. Циљ упутства

Циљ овога упутства је омогућити употребу статистичких података о робној размјени БиХ с иностранством које објављује Агенција за статистику БиХ (БХАС). Упутство даје опис основне методологије која се користи за компилирање статистичких података, појашњава улогу Агенције за статистику БиХ у дисеминацији статистичких података и наводи изворе података који су на располагању корисницима.

1.2. Значај статистике робне размјене с иностранством

Потреба за статистичким подацима о робној размјени је евидентна. Међународна трговина представља значајан дио свјетске економије и као таква тражи поуздана мјерења, а релевантни статистички подаци требају бити упоредиви и дисеминирани широкој јавности.

Статистика робне размјене с иностранством представља значајан примарни извор података за велики дио мјеродавних органа који доносе одлуке за јавни и приватни сектор.

2. ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ОКВИР И ПРАВНА РЕГУЛАТИВА

2.1. Институционални оквир

Агенција за статистику БиХ је институција надлежна за производњу података о статистици робне размјене БиХ с иностранством.

Управа за индиректно опорезивање (УИО) је институција мјеродавна за прикупљање и контролу јединствених царинских исправа. Управа за индиректно опорезивање доставља Агенцији за статистику БиХ податке о робној размјени БиХ с иностранством, тј. податке из јединствених царинских исправа. УИО је институција на државном нивоу.

2.2. Правна регулатива

Статистичке активности Агенције за статистику БиХ су одређене Законом о статистици БиХ („Службени гласник БиХ“ бр. 26/04 и 42/04).

Агенција за статистику БиХ и Управа за индиректно опорезивање су потписале Протокол о сарадњи 2005. године и ревидирале га 2014. и 2017. године.

Царинско праћење извоза и увоза робе ради се у потпуности у складу са Законом о царинској политици БиХ („Службени гласник БиХ“ бр. 57/04, 51/06, 93/08, 54/10, 76/11 и 58/15), Закону о царинској тарифи БиХ („Службени гласник БиХ“ бр. 1/98, 5/98, 7/98, 31/02, 19/03, 32/04, 48/05, 76/06, 35/09, 14/10 и 58/12) и Закону о заштити личних података („Службени гласник БиХ“ бр. 49/06 и 76/11).

Статистика робне размјене БиХ с иностранством се заснива на сљедећим европским регулативама: Основној регулативи Европског парламента и Савјета Европе (ЕС) бр. 471/2009 и Спроведеним регулативама Европске комисије (ЕУ) бр. 92/2010 и 113/2010.

3. ПРИКУПЉАЊЕ ПОДАТАКА И ОБУХВАТ

3.1. Извор података

Агенција за статистику БиХ користи јединствене царинске исправе као једини извор података. Јединствена царинска исправа је документ који декларант (пословни субјект или друго овлашћено лице, нпр. шпедитер) подноси царинарници приликом царињења робе. УИО доставља Агенцији за статистику БиХ сљедеће таблице из система *ASYCUDA World* (софтвере који користи УИО за прикупљање и обраду јединствених царинских исправа), на редовној мјесечној основи у облику Access базе података:

- SAD_GEN
- SAD_ITEM

УИО доставља наведене податке Агенцији за статистику БиХ до 7. у мјесецу за претходни мјесец.

3.2. Јединица посматрања

Јединица посматрања статистичкога истраживања робне размјене БиХ с иностранством су правна и физичка лица која извозе и увозе робу, односно подносе јединствену царинску исправу Управи за индиректно опорезивање.

3.3. Статистичко подручје

Подручје посматрања у статистици робне размјене БиХ с иностранством је царинско подручје БиХ. Према Закону о царинској политици БиХ („Службени гласник БиХ“ бр. 57/04, 51/06, 93/08, 54/10, 76/11 и 58/15), царинско подручје БиХ обухвата територију БиХ, укључујући и територијалне воде, унутрашње водене токове и ваздушни простор БиХ. Царинско подручје БиХ је ограничено царинском цртом која се подудара с државном границом. Царинско подручје БиХ је јединствено.

3.4. Референтни период

Статистика робне размјене БиХ с иностранством се прикупља на мјесечном нивоу. У теорији, референтни период је календарски мјесец у којем се врши извоз или увоз робе. У пракси, информација се односи на мјесец у којему УИО прихвати јединствену царинску исправу.

Годишњи подаци се израчунавају агрегирањем релевантних мјесеци.

3.5. Трговински систем

Уопште посматрано, постоје три приступа, уско повезана с царинским процедурама, која се користе за мјерење међународне робне размјене. То су систем опште трговине, систем специјалне трговине (проширена дефиниција) и систем специјалне трговине.

Систем опште трговине представља шири концепт и укључује све робе које улазе на или напуштају економску територију земље, осим роба у транзиту. Статистичка територија укључује царинска складишта, све типове слободних зона, просторе за унутрашњу обраду робе и подручје слободног кретања робе.

Систем специјалне трговине (проширена дефиниција) укључује индустријске слободне зоне, просторе за унутрашњу обраду робе и подручје слободног кретања робе. Робе из иностранства која се примају у царинска складишта се не евидентирају осим уколико не иду накнадно у слободан промет у земљи пријема (или се стављају у царинску процедуру унутрашње обраде или обраде под царинском контролом). На сличан начин, робе које излазе из царинских складишта и напуштају земљу не евидентирају се као извоз.

Систем специјалне трговине укључује само подручје слободног кретања робе, односно извоз из тог подручја и увоз у то подручје.

Статистички подаци о робној размјени БиХ с иностранством се производе у складу са системом специјалне трговине (проширена дефиниција), према препоруци *Eurostat*-а.

3.6. Обухват трансакција

Међународна препорука је да се евидентирају све робе које се додају или одузимају од укупних материјалних ресурса земље, било уласком (увоз) или изласком (извоз) с економске територије земље.

Роба у транзиту је аутоматски искључена из обраде с обзиром да Управа за индиректно опорезивање не доставља те податке Агенцији за статистику БиХ. Одређена кретања су укључене/искључене самом примјеном система специјалне трговине (проширена дефиниција).

Такође, из статистике робне размјене БиХ с иностранством се искључују следеће робе/трансакције, према препоруци *Eurostat*-а:

- монетарно злато;
- законита средства плаћања и вриједносни папири;
- робе за привремену употребу и након привремене употребе, ако су задовољени следећи услови: није планирана ни урађена обрада, очекивана привремена употреба не траје дуже од 24 мјесеца и није дошло до промјене власништва нити је промјена власништва планирана;
- робе које се крећу између БиХ и њених територијалних енклава у другим земљама, као и између БиХ и територијалних енклава других земаља или

- међународних организација (територијалне енклаве укључују амбасаде и националне оружане снаге стационаране ван територије матичне земље);
- преузимање софтвера с интернета;
 - бесплатна роба која сама није предмет комерцијалне трансакције (нпр. промотивни материјал и комерцијални узорци);
 - робе које треба поправити и робе након поправака, као и дијелови који су замијењени;
 - средства транспорта која путују у склопу свога посла превоза робе;
 - роба декларисана усменим путем Управи за индиректно опорезивање, под условом да се ради о роби некомерцијалне природе или о роби комерцијалне природе која не прелази законом дефинисани праг вриједности и/или количине;
 - роба пуштена у слободан промет након царинске процедуре унутрашње обраде или обраде под царинском контролом.

3.7. Класификације

Комплексна нарав основних царинских и статистичких потреба захтијева детаљну класификацију производа. Хармонизовани систем описа и шифрирања производа (ХС) или проширена верзија заснована на Хармонизованом систему, као што је Комбинована номенклатура (CN), коју користе земље чланице ЕУ, обезбјеђује такве детаљне податке. Царинска тарифа БиХ (ЦТБиХ) представља даљу разраду система ХС и CN. Ажурира је Министарство спољне трговине и економских односа БиХ, а имплементира УИО. Ове класификације су засноване на нарави производа. Међутим, за аналитичке потребе таква подјела производа није најадекватнија. Категорије производа које боље задовољавају економске анализе даје Стандардна међународна трговинска класификација (SMTK/SITC). Постоје класификације чији је примарни циљ класификовати производне економске дјелатности, попут Класификација економских дјелатности у Европској заједници (NACE). Класификација производа по дјелатностима у Европској заједници (CPA) представља даљу разраду Класификације економских дјелатности у Европској заједници, према производима. Класификација дјелатности БиХ (КДБиХ) и Класификација производа по дјелатностима БиХ (КПДБиХ) је усаглашена с поменутиим европским класификацијама. Класификација према главним индустријским групацијама (ГИГ/MIG) сврстава индустрије односно производе према њиховој намјени. УИО користи ISO 3166 *alpha* 2 ознаке приликом класификовања земаља. Статистичке институције у БиХ користе Геономенклатуру, као и земље ЕУ.

4. ПРОИЗВОДЊА ПОДАТАКА

4.1 Расположиви статистички подаци

Агенција за статистику БиХ производи сљедеће податке:

- ток спољнотрговинске робне трансакције (увоз или извоз),
- година,
- мјесец,
- земља партнер,

- додатна земља партнер,
- производ,
- статистичка вриједност,
- нето маса (количина у килограмима),
- количина у допунској јединици мјере,
- статистичка процедура,
- врста транскације,
- повластица-земља,
- начин превоза на граници,
- врши ли се транспорт робе у контејнерима или не.

4.1.1 Земља партнер

Статистика робне размјене по земљама у које се извози или из којих се увози роба, и када је у питању укупна вриједност робне размјене и када је у питању количина и вриједност трговине по појединачним робама, има значајну аналитичку вриједност. Ти се подаци користе за бројне намјене, укључујући анализу економских кретања, националне рачуне, платни биланс, регионалне трговинске обрасце, анализу тржишта и пословне одлуке, трговинску политику и преговоре, као и провјеру тачности и поузданости података робне размјене с иностранством.

Када је у питању извоз, трговински партнер БиХ је, у начелу, земља коначног одредишта робе (позната у вријеме извоза).

Када је у питању увоз, трговински партнер БиХ је земља поријекла робе, у складу са препорукама *Eurostat*-а. За робе које су у потпуности произведене у датој земљи сматра се да имају поријекло, тј. потичу из те земље, а за робе произведене у двије или више земаља сматра се да имају поријекло, тј. потичу из задње земље у којој је дошло до значајне обраде.

У неким случајевима (непозната земља поријекла, враћена роба, роба која је обрађена у трећој земљи, умјетнине и старине), као земља партнер када је у питању увоз се сматра земља консигнације/извоза. Земља консигнације/извоза означаје земљу из које је роба првобитно испоручена у земљу увоза, без заустављања у земљи транзита и без законских процедура које нису карактеристичне за превоз робе; ако дође до таквог заустављања или законских процедура, коначна земља транзита представљаће земљу консигнације/извоза.

4.1.2 Производ

Производ је дефинисан Царинском тарифом БиХ, која се ревидира на годишњем нивоу. Она садржи око 10000 производа.

4.1.3 Вриједност извоза/увоза

Да би се компилирала статистика робне размјене с иностранством потребно је одредити цијену за сваку робну трансакцију која ће бити укључена у наведену статистику, без обзира да ли је или није таква роба продана, размијењена или уступљена без плаћања. Статистичка вриједност јесте збир трансакцијске вриједности робе и вриједности извршених услуга за испоруку робе до границе земље извозника или

земље увозника (углавном превоз и обезбјеђење) који нису укључени у њихову трансакцијску вриједност.

Према међународним препорукама, статистичка вриједност робе која се извози треба бити на паритету FOB, док статистичка вриједност робе која се увози треба бити на паритету CIF. FOB паритет укључује трансакцијску вриједност робе и вриједност услуга извршених с циљем испоруке робе до границе земље извоза. CIF паритет укључује трансакцијску вриједност робе, вриједност услуга извршених с циљем испоруке робе до границе земље извоза и вриједност услуга извршених с циљем испоруке робе од границе земље извоза до границе земље увоза. Према томе, статистичка вриједност не укључује терећења на извоз или увоз, као што су царине, ПДВ, акцизе, таксе, извозна рефундирања или друга терећења са сличним ефектом.

Статистичка вриједност за извоз је дефинисана од стране Управе за индиректно опорезивање БиХ на сљедећи начин:

- ако је уговорено мјесто испоруке робе у иностранству, вриједност из фактуре умањује се за трошкове превоза, обезбјеђења и отпремања робе од границе БиХ до мјеста испоруке у иностранству,
- ако је уговорено мјесто испоруке робе у БиХ, вриједности из фактуре повећава се за трошкове превоза, обезбјеђења и отпремања робе од мјеста испоруке у БиХ до границе БиХ.

Статистичка вриједност за увоз је дефинисана од стране Управе за индиректно опорезивање БиХ на сљедећи начин:

- ако је уговорено мјесто испоруке робе у иностранству, вриједност из фактуре повећава се за трошкове превоза, обезбјеђења и допремања робе од мјеста испоруке до границе БиХ,
- ако је уговорено мјесто испоруке робе у БиХ, вриједност из фактуре умањује се за трошкове превоза, обезбјеђења и допремања робе од границе БиХ до мјеста испоруке у БиХ.

4.1.4 Јединица мјере

Јединице мјере се односе на физичке карактеристике робе и како оне немају проблема с вредновањем у већини случајева дају поузданији индикатор међународних кретања робе. Употреба одговарајућих јединица мјера може резултирати у бољој упоредивости података о робној размјени јер су разлике у јединицама мјера између земље увозника и земље извозника мање него разлике у вриједности. Јединице мјере се често користе за провјеру поузданости података исказаних вриједносно. Осим тога, јединице мјере су нужне за припрему индексних бројева и за статистику превоза.

Стандардне јединице су сљедеће:

- тежина – килограм (кг); карат (*carat*)
- дужина – метар (м)
- површина – квадратни метар (м²)
- волумен – кубни метар (м³); литар (л)

- електрична енергија – 1,000 киловат сати (1,000 Kwh)
- број комада – комади (u); парови (2u); туце (12u); хиљаду комада (1,000u); пакети (u(set/packs))

У БиХ се нето маса у килограмима увијек исказује у јединственим царинским исправама. Нето маса је маса робе без паковања. Допунске јединице су нпр. литра, број комада или квадратни метар.

4.1.5 Статистичка процедура

У оквиру статистике робне размјене БиХ с иностранством, примјењују се сљедеће статистичке процедуре (које произилазе из царинских процедура):

Нормалан/редован увоз и извоз

Нормалан/редован увоз и извоз робе подразумијева робе које су увезене/извезене без намјере поновнога извоза/увоза.

Унутрашња обрада

Процедура унутрашње обраде омогућује да се роба привремено увезе у земљу с циљем обраде, а потом да се роба добијена из процеса обраде поново извезе без плаћања царина или давања, тј. без поступака што се спроводе у склопу трговинске политике која се нормално примјењује на увезене робе.

Спољна обрада

Процедура спољне обраде омогућује привремени извоз роба с циљем обраде и увоза компензирајућих производа, тј. производа добијених из процеса обраде уз пуно или дјеломично изузимање од плаћања царина и давања.

4.1.6 Врста трансакције

Врста трансакције представља врсту трговинског посла који се обавља. Врсте трансакције су сљедеће:

- трансакције које обухватају стварни или намјеравани пренос власништва уз наплату или неку другу накнаду,
- поврат робе и замјена робе без наплате,
- трансакције (које нису привременог карактера) које обухватају пренос власништва, али без накнада,
- трансакције у смислу обраде према уговору или поправке,
- трансакције након обраде према уговору или поправке,
- трансакције без преноса власништва и друга привремена употреба уз изузетак обраде према уговору или поправке,
- трансакције у свези са заједничким одбрамбеним програмима или другим међувладиним производним програмима,

- допремање грађевинског материјала и опреме у свези с активностима на изградњи или пројектовању који представљају дио општег уговора,
- остале трансакције.

4.1.7. Повластица

Повластица представља мјеру којом се одређеним земљама које имају робну размјену с БиХ одобрава преференцијални тарифни поступак у складу са склопљеним уговорима (нпр. уговорима о слободној трговини).

4.1.8. Подаци о превозу

Начин превоза

„Начин превоза на граници“ значи начин превоза који је одређен активним средством превоза којим:

- у случају извоза, робе напуштају статистичку територију БиХ,
- у случају увоза, робе које улазе на статистичку територију БиХ.

Начини превоза су: поморски превоз, жељезнички превоз, друмски превоз, ваздушни превоз, поштанске пошиљке, фиксне инсталације, превоз у унутрашњем ријечном промету и властити погон.

Контејнери

УИО прикупља податак о томе да ли се роба превози у контејнерима или не. Ознаке које се користе су:

- 0 – роба која се не транспортује у контејнерима;
- 1 – роба која се транспортује у контејнерима.

4.2 Ревизија података

Агенције за статистику БиХ врши ревизију података на мјесечном и годишњем нивоу. Мјесечна ревизија се врши сваки мјесец за период од почетка године. Сваки мјесец УИО доставља БХАС-у базу података која садржи податке за период од почетка године, са свим ревизијама и корекцијама. Годишња ревизија се врши приликом производње коначних података на коначним подацима за претходну годину који се објављују у јулу текуће године у Тематском билтену.

5. КВАЛИТЕТ ПОДАТАКА

5.1 Тачност података

Контрола и корекција грешака представља радно интензиван процес. Агенција за статистику БиХ процјењује када је потребно урадити корекције.

Када говоримо о јединственим царинским исправама, контроле се у ширем смислу могу класификовати као:

- Основне контроле: подразумевају провјеру ваљаности података и односе се на све прикупљене варијабле. Грешка ваљаности података открива се када унос података није тачан, што опет може довести до проблема када се ради обрада података, тако да се не може укључити у статистичке анализе, па се мора избрисати или кориговати. Примјери оваквих грешака су нетачне шифре или шифре које недостају, вриједности којих нема у декларацијама, словне ознаке у нумеричким пољима, и обрнуто, итд.
- Комплексне контроле подразумевају провјере тачности података и процјене свих могућих грешака које су у вези с подацима. Чињеница је да неки подаци који су прошли провјеру ваљаности ипак могу бити нетачни. Резидуалне грешке се могу открити ако тражимо неконзистентне варијабле. Јединствена царинска исправа је, на примјер, интерно неконзистентна када се упоређују различите варијабле, или није конзистентна с оним подацима који су достављени у претходним мјесецима.

5.2 Упоредивост података

Подаци о робној размјени БиХ с иностранством се могу поредити с подацима о робној размјени других земаља с БиХ. Овдје долази до одређених одступања у подацима (извоз једне земље не представља увоз друге земље и обратно). До одступања долази из следећих разлога:

- трговински систем који се користи (генерални, специјални-проширена дефиниција или специјални),
- дефиниција партнер земље (земља поријекла или земља отпреме/извоза),
- CIF/FOB паритет,
- погрешно класификовање робе,
- повјерљивост података,
- временска разлика у регистравању трансакције,
- ревизија података,
- претворба валуте.

Више информација о квалитету података статистике робне размјене БиХ с иностранством се може наћи у документу „Извјештај о квалитету за статистику робне размјене БиХ с иностранством“ које је објављено на *web* страници Агенције за статистику БиХ.

6. ДИСЕМИНАЦИЈА ПОДАТАКА

6.1. Корисници података

Најзначајнији корисници података у БиХ су:

- Министарство спољних послова и економских односа БиХ
- Дирекција за економско планирање БиХ
- Централна банка БиХ

Најзначајнији међународни корисници података су:

- *Eurostat*
- УН

Као значајне кориснике података би требало поменути и предузећа, којима подаци служе за истраживање тржишта и креирање њихове пословне политике.

6.2. Публикације

Мјесечно саопштење о статистици робне размјене БиХ с иностранством се објављује 20 дана након завршетка референтног мјесеца.

Мјесечно саопштење даје сљедеће податке/табеле:

- Извоз и увоз БиХ по мјесецима,
- Извоз и увоз БиХ по земљи намјене и поријекла,
- Извоз и увоз БиХ по одсјецима Царинске тарифе БиХ (Хармонизованог система 2017),
- Извоз и увоз БиХ по секторима и одсјецима SMTK/SITC rev.4,
- Извоз и увоз БиХ по главним трговинским партнерима, према секторима SMTK/SITC rev.4,
- Извоз и увоз БиХ по подручјима и областима КД БиХ 2010/NACE rev.2,
- Извоз и увоз БиХ по главним индустријским групацијама,
- Извоз и увоз БиХ по статистичким процедурама.

Квартално саопштење о индексима јединичних вриједности извоза и увоза БиХ се објављује 50 дана након завршетка референтног квартала. Објављују се подаци по подручјима и областима Класификације дјелатности БиХ 2010/NACE rev.2 и секторима Стандардне међународне трговинске класификације rev.4.

Годишњи тематски билтен о статистици робне размјене БиХ с иностранством се објављује 7 мјесеци након завршетка референтне године. Он садржи исте податке/табеле као и саопштења плус податке/табеле временских серија и графички приказ споменутих података/табела. Он даје коначне податке за претходну годину.

Ове публикације (у електроничком облику) се могу наћи на *web* страници Агенције за статистику БиХ, www.bhas.ba.

Публикације дају приказ агрегираних података. Детаљне податке корисници могу добити на упит.

6.3 Повјерљивост података

У складу са Законом о статистици БиХ, чл. 23. и 26. („Службени гласник БиХ“ бр. 26/04), обавеза Агенције за статистику БиХ је да приликом прикупљања, обраде и објаве статистичких података БиХ обезбиједи заштиту повјерљивости појединачних података и статистичких јединица. Степен агрегирања података треба бити коришћен на начин који неће довести у питање начело тајности индивидуалних података.

СКРАЋЕНИЦЕ

ASYCUDA – Аутоматски систем за обраду царинских података
БХАС – Агенција за статистику БиХ
БиХ – Босна и Херцеговина
СIF – Паритет цијена коштања, осигурање, превоз
СN – Комбинована номенклатура
СРА – Класификација производа по дјелатностима у Европској заједници
ЦТ БиХ – Царинска тарифа БиХ
ЕУ – Европска унија
ЕUROSTAT – Канцеларија за статистику Европске заједнице
FОB – Паритет франко брод
ГИГ – Главне индустријске групације
ХС – Хармонизовани систем
IСО – Међународна организација за стандардизацију
ЈЦИ – Јединствена царинска исправа (царинска декларација)
КД БиХ – Класификација дјелатности БиХ
КПД БиХ – Класификација производа по дјелатностима БиХ
MIG – Главне индустријске групације
NACE – Класификација економских дјелатности у Европској заједници
SITC – Стандардна међународна трговинска класификација
СМТК – Стандардна међународна трговинска класификација
УН – Уједињене нације
УИО – Управа за индиректно опорезивање